

ФІТОНЦИДОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ВИРОЩУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОНЦИДНО-ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

Кафедра ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин

Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології

<i>Лектор</i>	Доцент Дмитрієва Ольга Євгенівна
<i>Семестр</i>	7
<i>Освітній ступінь</i>	Бакалавр
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	4
<i>Форма контролю</i>	Екзамен
<i>Аудиторні години</i>	30 (15 год лекцій, 15 год практичних чи лабораторних)

Анотація дисципліни

Використання фітонцидного методу в регулюванні чисельності шкідливих і корисних організмів – важлива складова одержання якісної і безпечної продукції овочевих, плодово-ягідних, фітонцидно-лікарських, фітодизайнових, квіткових рослин. Дана дисципліна розкриває розуміння використання фітонцидно-лікарських рослин та їхніх фітонцидів в різних напрямках господарського комплексу України.

В результаті вивчення дисципліни студенти отримують знання про фітонцидно-лікувальні властивості дерев, чанарників, багаторічних та однорічних трав, що містять леткі і нелеткі біологічно-активні речовини, які впливають на шкідливі і корисні організми. Оволодівають вміннями вирощування, збирання, зберігання, переробки сировини та використання її в різних галузях господарського комплексу. А також можуть оптимізувати використання засобів захисту рослин за рахунок розширення можливостей фітонцидного методу.

Теми лекцій

1. Фітонцидологія – наука про фітонциди, механізм їх утворення та впливу на життєдіяльність організмів. Історія розвитку вчення про фітонциди – 2 год.
2. Фітонцидно-лікарські ресурси природних фітоценозів. Роль фітонцидів у фітоценозах – 2 год.
3. Особливості заготівлі, зберігання та реалізації фітонцидно-лікарської сировини. Природоохоронні аспекти збору фітонцидно-лікарських рослин– 2 год.
4. Основні напрямки використання фітонцидів рослин - 4 год.
5. Захист агрофітоценозів фітонцидно-лікарських рослин. Сучасні методи захисту рослин. Фітонцидний метод захисту рослин від шкідливих організмів -2 год.
6. Роль фітонцидних рослин в житті людини – 1 год.
7. Моніторингова система біорізноманіття фітоценозів фітонцидно-лікарських рослин. Вплив фітонцидів на зміну рослинності у фітоценозах - 2 год.

Перелік тем практичних занять

1. Правила техніки безпеки при роботі із фітонцидними рослинами – 2 год.
2. Класифікація фітонцидів в залежності від їх фізіологічної дії – 2 год.
3. Вивчення трав'янистих фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів. Вивчення однорічних та дворічних фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів. Блекота чорна, дурман, гірчиця. Ромашка лікарська, часник городній, нагідки лікарські – 4 год.

4. Фітонцидний метод захисту рослин. Застосування фітонцидних рослин проти шкідників та хвороб. Використання відлякуючих (репелентних) властивостей фітонцидних рослин – 2 год.
5. Коріандр посівний, фенхель звичайний, кмін звичайний. Кріп запашний, майоран садовий, чорнобривці – 2 год.
6. Приготування настоїв із фітонцидних рослин – 2 год.
7. Методи визначення летких виділень – 2 год.
8. Характеристики дерев, як фітонцидних рослин. Вплив фітонцидів на взаємовідносини між деревами – 2 год.
9. Вивчення багаторічних фітонциднолікарських рослин та їх фітонцидів. Алое деревовидне, барвінок малий, валеріана лікарська – 2 год.
10. Ехінацея пурпурова, кропива дводомна, пижмо звичайне. Женьшень звичайний, м'ята перцева, конвалія звичайна – 2 год.
11. Подорожник, звіробій звичайний, материнка звичайна. Солодка гола, хрін звичайний, цикорій дикий – 2 год.
12. Чистотіл звичайний, кмін пісковий, алтея лікарська. Деревій звичайний, любисток лікарський, меліса лікарська, родіола рожева – 2 год.
13. Кропива собача звичайна, чорнокорінь лікарський..– 2 год.
14. Хімічний склад та роль фітонцидів в житті рослин. Визначення алелопатичної активності речовин – 2 год.
15. Роль фітонцидних рослин у фітодизайні – 1 год.